

KOKYBINIŲ DUOMENŲ DOKUMENTAVIMO IR PARENGIMO ARCHYVAVIMUI GAIRĖS

Kokybinių duomenų pateikimo į LiDA procesas:

1. Kaip atskiras dokumentas užpildoma Duomenų aprašo forma, prieinama per portalo vartotojo sąsają.
2. Kaip atskiras dokumentas užpildoma Duomenų deponavimo sutarties forma, prieinama per portalo vartotojo sąsają.
3. Per portalo vartotojo sąsają įkeliamos, siunčiamos e-paštu arba tiesioginiu būdu perduodamos duomenų laikmenos ir jų aprašai (metaduomenys).
4. Per portalo vartotojo sąsają įkeliami, siunčiami e-paštu arba tiesioginiu būdu perduodami kiti su tyrimu susiję dokumentai (pvz. Anketos, tyrimo metodikos aprašas ir pan.)
5. Įkelti duomenys yra toliau apdorojami LiDA darbuotojų.

Norintiesiems savo atliktų tyrimų duomenis deponuoti į LiDA būtina pateikti:

- 1) duomenis;
- 2) visus duomenų rinkimo instrumentus bei medžiagą;
- 3) visas ataskaitas, užrašus, bei kitą medžiagą, susijusią su duomenų naudojimu ir tyrimo metodologija.

1. Duomenys

LiDA teikiami duomenys turi būti parengti skaitmeniniu formatu. LiDA priima garso, vaizdo bei kitokią medžiagą, kurių rekomenduojami formatai pateikiami žemiau:

- Brėžiniai - neglaudintas TIFF;
- CAD duomenys - DXF, DWG, DWF;
- Fotonuotraukos - neglaudintas TIFF, JPEG, PDF;
- Garso medžiaga - MP3, WAV, WMA;
- GIS duomenys – Shapefile;
- Lentelės - Tab delimited text file (TXT, CSV), XLS, XLSB, SXC;

- Tekstai - RTF, TXT, PDF, ODT, DOCX;
- Vaizdo įrašų medžiaga – MPEG-1, MPEG-4, AVI, VOB;
- 3D objektai - X3D, Collada, VRML;
- Duomenų bazės – MS Access, SQL;
- Interneto svetainių informacija – HTML, XHTML;
- CAQDAS formatai – NUD*IST, WinMax, ATLAS-ti, QuDEx.

Kadangi kokybinių tyrimų duomenų rinkiniai dažniausiai susideda iš didelio skaičiaus failų, pvz. interviu atveju, atskiri failai suformuojami konkretaus interviu garso įrašui bei transkribuotam įrašui, rekomenduojama kartu su kitais į archyvą pateikiamais dokumentais, pateikti ir duomenų sąrašo formą.

Tekstinės originalių garso ir vaizdo laikmenų transkripcijos bei vaizdo ir garso laikmenos turi būti anonimizavimos, t.y. kad nebūtų paprasta identifikuoti konkrečius individus. Būtina nurodyti, ar transkripcijos ar kiti duomenys anonimizuoti, kokie naudoti anonimizavimo kriterijai. Jei duomenys neanonimizuoti, nurodyti anonimizavimo kriterijus, kuriuos šiems duomenims turėtų taikyti LiDA darbuotojai. Jei tai interviu duomenys, pridėti apklausoje naudotų respondentų pasirašytų sutikimo formų pavyzdį.

Tais atvejais, kai neįmanoma užtikrinti anonimiškumo, yra galimybė nustatyti ribotą prieigą prie duomenų, paprastai reikalaujant atskiro depozitoriaus leidimo. Atskirais atvejais gali būti sunku eliminuoti tyrimo dalyvių identifikaciją neiškraipant duomenų ir taip sumažinant pernaudojamumo galimybes. Anonimizavimo lygis nustatomas individualiai kiekvienam duomenų rinkiniui ir priklauso nuo tyrimo pobūdžio. Anonimizavimas turi būti atliktas prieš pateikiant duomenis archyvui. Duomenų peržiūros ir patikrinimo procese tik sutikrinama, ar anonimizavimo lygis yra pakankamas ir ar anonimizavimas atliktas korektiškai.

Svarbiausi naudojami anonimizavimo veiksmai yra šie:

1. Svarbiausių identifikacinių detalių (realių vardų, vietų, kompanijų vardų, gatvių pavadinimų ir t.t.) panaikinimas bei pakeitimas pseudonimais. Naudojamos automatinės paieškos ir keitimo technologijos, po kurių seka rankinė peržiūra.
2. Pseudonimų ir vietovių pavadinimų, jau anksčiau naudotų to paties tyrėjo kitose publikacijose, panaudojimas.
3. Ryšių tarp pseudonimų ir realių vardų išsaugojimas (neprieinama vartotojams).
4. Mišriuose tyrimuose, patikrinami ryšiai tarp kokybinių duomenų ir apžvalginių dokumentų.

Pateikiamose transkripcijose turi būti šie elementai:

- unikalus identifikatorius;
- dokumento antraštė, kurioje pateikiama trumpa informacija apie surinktus duomenis (data, vieta, apklausėjo vardas ir informaciją apie apklausiamąjį);
- žymenys („tags“), nurodantys klausimų/atsakymų seką ir kitus elementus pagal TEI P5 (<http://www.tei-c.org/Guidelines/P5>) formatą (rekomenduojama naudoti XML tekstų žymėjimo kalbą);
- pseudonimai, kuriais anonimizuojama asmeninė informacija.

2. Tyrimo instrumentai ir kita susijusi medžiaga

Taip pat Jūs turite pateikti:

- Duomenų rinkimo instrumentą(-us), t.y. protokolus, klausimynus, stebėjimo lapus ir pan. Jei tyrimas vyko keliomis kalbomis, visus išvardintus instrumentus reikia pateikti visomis kalbomis.
- Visą medžiagą, iš anksto siųstą respondentams (pvz., laiškus, rašytinės sutikimo formos šablonus).
- Bet kokią medžiagą, interviu metu rodytą respondentams (pvz., korteles, simuliacinę medžiagą).
- Visas instrukcijas tyrėjams (pvz., klausimų paaiškinimus, komunikacijos su dalyviais konfidencialumo klausimais įrašus).

Tyrimo instrumentai ir kita susijusi medžiaga turi būti pateikta MS Word, Open Office arba PDF formatu, tačiau LiDA priima ir popierines versijas paštu, jei kitokios nėra prieinamos.

3. Papildomi dokumentai (ataskaitos, užrašai, publikacijos)

Adekvati duomenų dokumentacija yra ypatingai svarbi antrinėje kokybinių duomenų analizėje. Į archyvą teikiami duomenys turi būti su visa juos lydinti informacija – t.y. visomis įmanomomis ataskaitomis, užrašais, ar publikacijomis, kuriuose pateikiama papildoma ir kontekstinė informacija, galinti būti naudinga archyvo vartotojams analizuojant Jūsų pateiktus duomenis:

- duomenų kontekstas: projekto tikslai, tyrimo dizainas, hipotezės;
- tyrimo populiacija;

- imties sudarymo/atrankos metodika;
- interviu vieta ir laikas;
- geografinė aprėptis ir tyrimo laikotarpis;
- duomenų anonimizavimas ir konfidencialumas.

Taip pat reikia pateikti visas pasirašytas sutikimo dalyvauti tyrime formas arba jų kopijas.